

Uniwersytet Wrocławski
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii

Justyna Kostrzewska
SSE UM I

Strzyżenie włosów

Praca na zaliczenie przedmiotu
Procesy innowacyjne i gospodarka oparta na wiedzy

Prof. dr. hab. Witold Kwaśnicki

Wrocław 2008

Spis treści:

Wstęp	3
I Wyznaczniki rozwoju fryzjerstwa	4
II. Rozwój organizacji fryzjerskich	5
III. Historia fryzjerstwa.....	6
IV. Techniki, metody i sposoby strzyżenia włosów.....	10
V. Współczesne narzędzia fryzjerskie.....	15
Zakończenie.....	22
Bibliografia.....	23

Wstęp

Inspiracją do wyboru tematu pracy, jest moje zainteresowanie dziedziną fryzjerstwa. Moja przygoda z fryzjerstwem zaczęła się w dzieciństwie od robienia przedziwnych fryzur moim koleżankom. Z biegiem lat, zwykłe zabawy z koleżankami z podwórka przerodziły się w bardziej profesjonalne wykonywanie tego zawodu. Jak wcześniej wspomniałam, moimi modelami były koleżanki i moja rodzina. To właśnie na nich doskonaliłam swoje umiejętności. Początkowo były to delikatne podcięcia i zwykłe modelowanie włosów, dopiero z czasem, były to bardziej odważne strzyżenia i wymyślne fryzury, ponieważ wszystkiego uczyłam się sama.

Nigdy nie chodziłam do żadnej szkoły fryzjerskiej, ani na kursy. Nigdy nikt nie uczył mnie jak powinnam obcinać i modelować włosy. Do wszystkiego dochodziłam metodą prób i błędów, rozwijałam się i uczyłam robić to co najbardziej kocham. Nie mam pojęcia, kiedy moja zabawa we fryzjerstwo przerodziła się w pasję, ale dziś już wiem, że jest to mój sposób na życie. Gdy spotykam się z osobą, którą cieszę inspiruje mnie cała jej postać, zachowanie i oczywiście wspólna rozmowa, dzięki której można wyczarować i stworzyć coś naprawdę niezwykłego. Według mnie fryzjerstwo nie jest tylko rzemiosłem, jest sztuką, pozwala podkreślić i wyeksponować piękno, które ukryte jest w każdym człowieku oraz zatuszować ewentualne niedoskonałości. Czasem wydaje mi się, że nowa fryzura daje nam nową energię, a gdy jest odpowiednio „skrojona” może stanowić najwspanialszą ozdobę. Fryzury do dzisiaj wymyślam sama, bądź też wspieram się nieocenionym źródłem wszelkiej wiedzy jakim jest internet. Zajęcie to traktowałam do tej pory wyłącznie jako hobby, ale co raz częściej zaczynam zastanawiać się nad zapisaniem na profesjonalny kurs fryzjerstwa. Wiem, że moje studia są diametralnie różne od mojej pasji, ale wierzę, że w przyszłości uda mi się połączyć wiedzę, którą zdobyłam przez te kilka lat nauki z tym co robię od zawsze. Nieśmiało marzę o własnym salonie fryzjerskim, ale może nawet o całej sieci czas pokaże. W związku z moją pasją chciałabym przybliżyć i rozwinąć ten temat, a szczególnie skupić się na zagadnieniu, dotyczącego strzyżenia włosów.

I Wyznaczniki rozwoju fryzjerstwa

Zawód fryzjera wykształcił się, gdy w człowieku zrodziła się idea na polepszenie swojego wyglądu i dbałość o pielęgnację urody. Rozwój fryzjerstwa miał związek z ewolucją ludzkiej świadomości, poziomem kultury i stopniem rozwoju społecznego.

W starożytnym Egipcie powodem, dla którego goliło się głowy była ochrona przed pasożytami. Konieczność utrzymania higieny, doprowadziła do wynalezienia narzędzi kamiennych lub metalowych o kształcie sierpa – pierwowzoru brzytwy.

W Grecji wynaleziono narzędzie typowo fryzjerskie, które nosiło nazwę „kalamis” służące do kręcenia włosów. Starożytni Rzymianie traktowali fryzjera jako niewolnika i jego pozycja była uzależniona od poziomu świadczonych przez niego usług. Jeżeli fryzjer był mistrzem w swojej dziedzinie, wtedy miał pozwolenie na otwarcie zakładu fryzjerskiego tak zwanej tonstriny, a fryzjer czyli tonstier, był szanowanym obywatelem.

W średniowiecznej Europie następuje rozwój miast, co prowadzi do rozwoju rzemiosła. Rzemieślnicy w tym fryzjerzy tworzą organizacje cechowe, które regulują rozwój fryzjerstwa i nauki. Pojawiają się nowe prądy filozoficzne, które doceniają człowieka i jego potrzeby. Wzrasta znaczenie wyglądu zewnętrznego, dostosowanego do wymogów mody. Mistrzowie grzebienia, z rzemieślników przekształcają się w artystów. W XVII wieku w Paryżu powstaje pierwsza Akademia Fryzjerska, która zapoczątkowała fryzjerską edukację.

Innymi czynnikami mającymi wpływ na rozwój sztuki fryzjerskiej, były odkrycia geograficzne i gwałtowny rozwój handlu. Europejczycy poznawali nowe kultury z różnych zakątków świata takich jak: Azja, Afryka czy Ameryka, które to wносиły bogactwo form, wzorów, barw, materiałów i biżuterii. To wszystko zrodziło konieczność zmiany, bądź też poprawy wyglądu. Kolejne mody powstawały już coraz szybciej, natomiast fryzjerzy w dalszym ciągu dysponowali tymi samymi substancjami i możliwościami technicznymi.

Wraz z postępowaniem cywilizacyjnym, pojawiają się pierwsze pomysły stworzenia bardziej nowoczesniejszego warsztatu pracy i próby wykorzystania wynalazków. I tak w XVII wieku pojawia się nadtlenek wodoru, płynna chemiczna farba do włosów, nowożytna brzytwa, ręczna maszynka do strzyżenia.

Okres rewolucji przemysłowej, czyli koniec XIX wieku, był także okresem rewolucji obyczajowej i buntu przeciwko obowiązującym regułom. W modzie pojawiły się nowatorskie i odważne formy, a do usług fryzjerskich wprowadzono aparaty i preparaty niezbędne do poprawy wyglądu włosów, ich koloru i kształtu. Od tej pory w dziedzinie fryzjerstwa nastąpił

ogromny postęp, trwający po dzień dzisiejszy, a zawód fryzjera zaczął zdobywać coraz większe uznanie.

Zawód fryzjera jest ciekawym i coraz bardziej cenionym zawodem, ponieważ wymaga nieustającego dokształcania się w tym kierunku. Chcąc spełnić wymagania często bardzo wymagających klientów i mody, powinien zdobywać nowe umiejętności praktyczne i wiadomości teoretyczne. Rozwój technologii, nowoczesne style i techniki fryzjerskie, różnorodność narzędzi przyczyniły się, że fryzjer jest obecnie podziwianym, wysoko wyspecjalizowanym stylistą. Aby sprostać wymogom klientów i profesjonalnie wykonywać swój zawód, musi pogłębiać swoją wiedzę i umiejętności na różnego rodzaju szkoleniach, kursach czy pokazach wzbogacając w ten sposób warsztat pracy.

II. Rozwój organizacji fryzjerskich

Charakterystyczne dla fryzjerów jest zrzeszanie się w różnych organizacjach. Celem tych organizacji jest usprawnianie i funkcjonowanie branży, a także uczestnictwo w kształtowaniu państwowych zarządzeń czy działań ustawodawczych. Organizacje te biorą czynny udział w edukacyjnym i artystycznym rozwoju społeczeństwa, jak również w działalności edukacyjnej. Organizacje te występują pod postacią związków, izb rzemieślniczych, cechów branżowych i stowarzyszeń i mogą mieć zasięg lokalny, ogólnokrajowy i międzynarodowy.

Pierwsze ugrupowania rzemieślnicze powstały w X wieku na potrzeby dworów feudalnych. W Polsce pierwsze ugrupowanie cechowe pojawiło się w XIII wieku,, które dążyło do zapewnienia członkom monopolu w danym mieście i okolicy. Jeżeli ktoś nie należał do cechu nazywał się „przeszkodnikiem”, albo „partaczem” i był wszelkimi sposobami usuwany. Cechy odgrywały ważną rolę, gdyż miały wpływ na politykę w danym mieście, kontrolowały, jakość wykonywanych usług, czuwały nad życiem swoich członków. Z kasy cechowej wspomagano chorych lub biednych, a także troszczono się o wdowy i sieroty.

Samodzielny rzemieślnik należący do cechu był mistrzem, na niższym szczeblu znajdował się czeladnik, a na samym końcu uczeń nazywany terminatorem. Aby uzyskać tytuł mistrza, należało odbyć praktykę czeladniczą u mistrza zakończoną egzaminem przed komisją z Rady Miasta.

W XIII wieku powstał też cech łaźiebników, którzy oprócz strzyżenia i usuwania zarostu, przygotowywali wodę do kąpieli.

Innym cechem, o którym warto wspomnieć był wykształcony w XIV wieku cech balwierzy, których nazywano golarzami lub cyrulikami. Nazwa cyrulik z łacińskiego chirurgus oznaczała chirurga, a po włosku cirucio, natomiast balwierz to nazwa polskiego cyrulika. Do ich zadań należało golenie i strzyżenia włosów, a w późniejszych okresach wykonywali też usługi felczerskie, to znaczy robili maści, stawiali bańki oraz przystawiali pijawki. W późniejszym wieku balwierz odgrywa coraz ważniejszą rolę, jest opiekunem modnego wyglądu i powiernikiem tajemnic.

Przełomowym okresem rozwoju w rzemiośle fryzjerskim był wiek XVIII i XIX związany z innowacjami z zakresu chemii, techniki i mody fryzjerskiej.

III. Historia fryzjerstwa

Jeżeli chodzi o starożytność, fryzjerstwo najwcześniej zaczęło rozwijać się w Egipcie, gdzie Egipcjanie włosy czesali gładko, albo nakładali peruki. Nie nosili zarostu, a do golenia używali małego sierpowatego narzędzia- pierwowzory brzytwy. W tym czasie znana była również ondulacja wodna przy pomocy lokówek z drewna.

LOKÓWKA DREWNIANA

Sumerowie, którzy pojawili się ok. 3200-2800 r. p.n.e. i osiedlili się w Mezopotamii, gdzie stworzyli szereg niezależnych miast, mieli bardzo wysoko rozwiniętą sztukę fryzjerską, na co dowodem były kunsztowne fryzury, precyzyjne strzyżenia i narzędzia pielęgnacyjne. Świadectwem wysokiej kultury Sumerów, były również ich osiągnięcia w innych dziedzinach sztuki, a zwłaszcza w rzeźbie oraz barwne zdobienia świątyń, które stanowiły centrum każdego z miast.

W starożytnej Grecji zajmowano się stylizacją całej postaci. Począwszy od fryzur, biżuterii kończąc na odpowiednim doborze sukni, wszystko musiało ze sobą współgrać. Efektem

intensywnego rozwoju metod stylizacji fryzur, było pojawienie się nowej techniki tak zwanej ondulacji na gorąco. Urządzenie przy tym wykorzystywane nosiło nazwę kalamis, a fryzjerów kalamistrami. Była to metalowa pałeczka, którą ateńskie rzemieślniczki nagrzewały, a następnie starannie nawijały na nią rozdzielone pasma włosów uzyskując w rezultacie efekt fal i loczków.

Kalamis

Innym wydarzeniem w dziejach historii fryzjerstwa, o którym warto wspomnieć miało miejsce w Rzymie, gdzie nastąpił podział na fryzjerstwo męskie i damskie. Fryzjer męski nazywał się tensorem, a fryzjerka damska kypassis i ornatix. Do ich czynności należało mycie głowy, skręcanie włosów w loki i pierścionki, układanie fal. Fryzjerki zajmowały się też farbowaniem włosów, ponieważ Rzymianki lubiły nosić fryzury w kolorze blond, co pojawiło się ponownie w renesansie, gdzie weneckie kobiety rozjaśniały włosy za pomocą wody morskiej i słońca. Metoda ta, polegała na tym, że nasączone wodą włosy wyciągały przez specjalne duże rondo i siedziały godzinami na słońcu uzyskując tzw. wenecki blond.

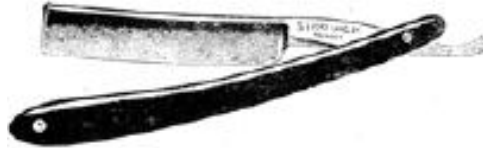
Z kolei w średniowieczu, Gallowie farbowali włosy na rudo, używając do tego substancji robionej z popiołu drzewa bukowego. Najczęstszym sposobem upiększania kobiet było przewiązanie głowy opaską, na której przy obu stronach wisiały mniejsze lub większe kabłączki. Kabłączki skroniowe były noszone w całej Polsce średniowiecznej. Wykonywane były z brązu, ołowiu, srebra, wyjątkowo ze złota. Opaska z kabłączkiem służyła jednocześnie do przytrzymywania włosów. Część kobiet, szczególnie dziewcząt nosiło warkocze, natomiast mężczyźni nosili włosy krótko przystrzyżone nożycami. Po liczbie odnajdywanych grzebieni możemy stwierdzić, jak bardzo dbano o włosy. Grzebienie używane w średniowieczu służyły nie tylko starannemu układaniu włosów, lecz głównie konieczności ich wyczesywania. Wykonane zazwyczaj z rogu, miały odpowiednio gęste zęby, niekiedy dwustronne, często zdobione w pawie oczka, czy wstążki. Osoby bardziej zamożne dbały o swój wygląd zewnętrzny i posługiwały się bardziej wyszukanymi zestawami narzędzi toaletowych, sporządzanych nawet ze srebra.

Do ważnych postępów należy zaliczyć również rzemiosło perukarza, które rozwinęło się

w baroku w latach 1560 – 1715. W perukarstwie w celu upiększania fryzur stosuje się różnego rodzaju treski, dopinki i peruki.

Powstanie pierwszej Akademii Fryzjerskiej w Paryżu w 1763r. założonej przez mistrzów nożyczek Dage i Legrosa, pozwala nam poznać nowe zasady fryzjerskie ustalone przez twórców Akademii. Z tych zasad, dowiadujemy się o konieczności dopasowania fryzury do twarzy i całej sylwetki.

W 1818r. miało miejsce zdarzenie, którego efekty widzimy po dzień dzisiejszy. Było to odkrycie przez francuskiego chemika nadtlenu wodoru, czyli tzw. wody utlenionej służącej do rozjaśniania włosów. Drugim przełomowym zdarzeniem odgrywającym ważną rolę w stryżeniu było skonstruowanie w 1828r nowożytniej brzytwy.

Brzytwa nowożytna

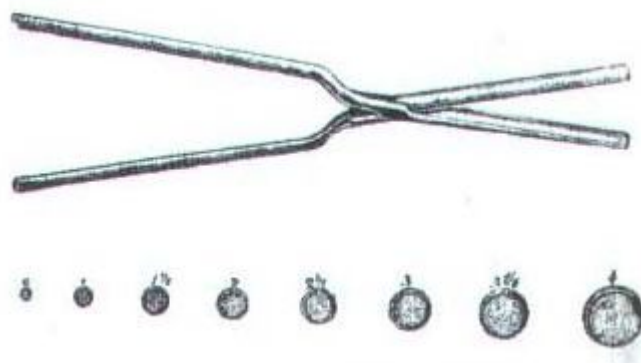
Wiek XIX to początek szeregu innowacji, o których warto wspomnieć. W roku 1850 opanowano umiejętność szlifowania brzytwy, a kilkanaście lat później w 1867r. francuski fryzjer Hugo po raz pierwszy użył wcześniej już wynalezionego nadtlenu wodoru do rozjaśniania włosów. W tym okresie po raz pierwszy zastosowano ręczną maszynkę do stryżenia włosów, a słynny fryzjer August Hoffman zastosował płynną chemiczną farbę do włosów i przeprowadził udaną próbę farbowania.

Maszynka ręczna

Warto też nadmienić, że w roku 1897, francuz Marcel Grateau nietrwale przekształcił włosy

i wykonał uczesanie żelazkowe za pomocą żelazka do ondulacji, tzw. ondulację żelazkową. Najprościej mówiąc ondulacja żelazkowa, to fale wykonane żelazkiem marcelowskim. Pierwsza strona tego urządzenia była w kształcie walca, a druga w kształcie rynienki. Żelazko nagrzewało się na palniku, a temperaturę sprawdzało się bibułą, jeśli zabarwiła się na żółto, oznaczało to że temperatura jest zbyt wysoka.

Żelazko marcelowskie

Największy rozwój technik i urządzeń wykorzystywanych we fryzjerstwie obserwujemy w wieku XX. W 1904 francuz Eugene Schuller założył wszystkim dzisiaj znaną firmę kosmetyczną L'oreal. W tym samym czasie opatentował pierwszą farbę do włosów. Bardzo ważnym odkryciem w 1920r. przynajmniej dla mnie były nożyczki do degażowania – degażówki jednostronne. Z własnego doświadczenia mogę stwierdzić, że są one niezbędne do wykonywania wielu fryzur, o czym wspomnę w kolejnym etapie mojej pracy. W latach dwudziestych XX wieku pojawiło się urządzenie, które znajduje się niemal w każdym domu, jest nim suszarka do włosów. Kilka lat później firma Schick z USA skonstruowała elektryczną maszynkę do golenia, a firma Protect & Gamble opracowała pierwszy nowoczesny szampon do włosów. Wprowadzenie w 1946r. metody strzyżenia włosów na mokro, w znacznym stopniu poprawiło jakość nadawania włosom kształtu i jest praktykowane do dnia dzisiejszego. Narzędziem, które przyczyniło się do rozwoju fryzjerstwa jest brzytwa skonstruowana w 1828 r., ale pierwsze strzyżenie za jej pomocą wykonał angielski fryzjer Georg Hardy dopiero w 1954r. Mimo tego, że brzytwa jest najdłużej znanym narzędziem do strzyżenia ze względów higienicznych, stosuje się ją rzadko. Wymaga ogromnej umiejętności, profesjonalizmu i precyzji.

Wynalazkiem rozwiązującym problemy wielu kobiet, związanym z trudnością układania fryzur jest lakier do włosów w aerozolu, który po raz pierwszy firma L'oreal wprowadziła na rynek w 1960 r. Jest najbardziej znanym preparatem, dzięki któremu można z łatwością ułożyć fryzurę i utrwalić nadany jej kształt.

Na zakończenie omawiania historii fryzjerstwa, chciałabym wspomnieć o jednym z rodzajów strzyżenia, a mianowicie o strzyżeniu asymetrycznym, które jest inspiracją wielu współczesnych artystów. Wykorzystał to Jean Louis David, którego salony fryzjerskie są znane na całym świecie (np. we Wrocławiu). W 1972r. zaczął rozpowszechniać nowatorskie strzyżenie bez użycia nożyczek, udoskonalając wspomniane już wcześniej strzyżenie asymetryczne. Jean Louis David tworząc nowoczesne techniki strzyżenia i koloryzacji jest liderem fryzjerskiej ligi mistrzów. Tworząc technikę cieniowanego strzyżenia nadał włosom objętość i lekkość tak pożądaną przez współczesne kobiety.

IV. Techniki, metody i sposoby strzyżenia włosów.

Strzyżenie to zabieg składający się z wielu czynności, jakie fryzjer wykonuje na włosach porastających głowę klienta. Zatem znajomość budowy głowy i porostu włosów stanowi podstawę w nauce strzyżenia. Można powiedzieć, że strzyżenie jest podstawowym zabiegiem fryzjerskim, który usuwa pewną ilość włosów wraz z nadaniem im pożądanej formy.

Strzyżenie wytycza zarys fryzury i tworzy nowy kształt. Jest to podstawowa umiejętność fryzjera, który doskonaląc swój warsztat pracy, powinien znać:

- narzędzia wykorzystywane podczas strzyżenia,
- umiejętności pozwalające pracować różnymi technikami,
- metody strzyżenia, a także zakres podstawowych technik podkreślających indywidualność stylu.

Wybór odpowiedniego strzyżenia zależy od właściwie przeprowadzonej konsultacji fryzjera z klientem, która zawiera oczekiwania klienta, styl życia i osobowość oraz trendy mody, a także od odpowiednio postawionej diagnozy, w której fryzjer bierze pod uwagę kierunek porostu włosów, gatunek i strukturę włosów, kształt głowy i twarzy, a niekiedy poszczególne elementy głowy i twarzy takie jak: uszy, nos, czoło, oczy czy usta.

Na podstawie zebranych informacji fryzjer wraz z klientem określa kształt fryzury oraz dokonuje wyboru metod i technik strzyżenia, które wpływają na linię fryzury.

Kolejne etapy w strzyżeniu świadczą o tym, że fryzjer dobierając odpowiednią technikę musi brać pod uwagę wiele czynników:

- komponowanie fryzur – każda współczesna kobieta dąży do indywidualnego stylu związanego z jej osobowością. Oczekuje pomocy ze strony swojego fryzjera- stylisty. Zmiany mogą mieć charakter długotrwałego stylu lub wyglądu okazjonalnego.
- wybór linii fryzur- wewnętrzne i zewnętrzne kontury mogą mieć zarys linii półokrągłych, łamanych tworzących kąty o różnym stopniu załamania i prostych.
- wybór tekstury włosów – występują różne powierzchnie włosów gładka, prosta, przestrzenna-chodzi tu o włosy kręcone, kędzierzawe.

Techniki strzyżenia wykorzystuje się do uzyskania formy podstawowej oraz do jej wykończenia, dlatego dzielimy je na podstawowe i uzupełniające.

Techniki podstawowe wpływają na bazową linię fryzury oraz nadanie jej kształtu. Zaliczamy do nich:

- cieniowanie (stopniowanie, gradacja) - technika stosowana do wszystkich typów włosów. Daje harmonijny przyrost długości włosów, w kierunku wierzchołka głowy, czyli od włosów najkrótszych na szyi do coraz dłuższych w wyższych partiach głowy. Stopniowanie można też uzyskać w kierunku odwrotnym, czyli od włosów krótszych na szczycie głowy do coraz dłuższych w kierunku karku, a nawet ramion, tworząc formę przyrastającą warstwowo. Można wyróżnić kilka technik cieniowania np.: cieniowanie nożyczkami nad grzebieniem, cieniowanie maszynką do strzyżenia lub za pomocą brzytwy lub noża chińskiego.

Celem tej techniki jest skracanie z jednoczesnym tworzeniem formy, zmniejszanie objętości fryzury i korygowanie niedokładności powstałych w wyniku strzyżenia inną techniką, a także w celu nadania lekkości i ruchu włosom.

Cieniowanie – stopniowanie

- palcowanie - to najbardziej znana technika strzyżenia męskiego i damskiego. Zasada palcowania jest przytrzymywanie palcem wskazującym i środkowym wydzielonego

pasma włosów, a następnie strzyżenie go równoległe do separacji albo ukośnie w celu przyrostu długości w planowanym kierunku. Celem palcowania jest skracanie z jednoczesnym nadawaniem kształtu fryzurze, wyrównywanie zarysu fryzury, połączenie włosów krótszych z dłuższymi.

Palcowanie

- degażowanie- (przerzedzanie, fakturowanie, tekturowanie) - polega na przerzedzaniu włosów za pomocą nożyczek jedno lub dwustronnie ząbkowanych zwanych degażówkami. Celem degażowania jest indywidualne wykończenie fryzury, zwiększanie objętości fryzury od podstawy, łagodzenie konturów zewnętrznych, które określają kontur pełnej fryzury po bokach, z tyłu głowy i na szczycie.

Klasyczne formy uczesania mimo zmieniających się trendów w modzie mają cały czas swoich odbiorców. Styliści znajdują coraz to odważniejsze, ale lekkie warianty uczesań stylizowanych w oparciu o klasyczne formy. Wykorzystują przy tym znane techniki degażowania i efilowania włosów, których celem jest nadanie formie ruchu, ekspresji, czasem zwiększyć objętość albo dodać lekkości i miękkości z ruchem zmieniającym fakturę fryzury nadając im eklektyczny charakter nawiązujący do różnych stylów.

Degażowanie

- Efilowanie – to przerzedzanie włosów z jednoczesnym zróżnicowaniem długości. Po prawidłowym wykonaniu efilowania otrzymuje się włosy długie i krótkie. Celem efilowania jest podtrzymywanie włosów dłuższych przez krótsze, dodanie fryzurze lekkości i ruchu, łagodne połączenie końców pasm o różnych długościach. Wykorzystujemy przy tym oprócz wcześniej już wspomnianych degażówek, brzytwy, a także noża chińskiego. O wyborze metody i miejsc epilacji w danym strzyżeniu decyduje fryzjer w oparciu o diagnozę włosów i konsultację z klientem.
- konturowanie – to technika wykończenia fryzury. Tworzy linie konturowe w strzyżeniach bez względu na długość włosów i rodzaj strzyżenia (damskie czy męskie). Określanie tej techniki „ocyrklowaniem” stosowane było przez fryzjerów w odniesieniu do granic porostu strzyżeń męskich i krótkich damskich. Celem konturowania jest zaznaczenie linii konturowych fryzury: baków, łuków nad uszami, linii za uszami oraz granicy porostu na karku.

Konturowanie

Oprócz technik wyróżniamy też metody strzyżenia. Mamy cztery podstawowe metody:

1. Strzyżenie na mokro, które pozwala na stworzenie podstawowej fryzury. Włosy mokre, umyte stają się bardziej elastyczne i dobrze poddają się kierunkowemu strzyżeniu do nowej linii, co oznacza, że włosy dostosowują się łatwo do nowej linii obcięcia. Wykonywanie fryzury na mokro ułatwia kontrolowanie włosów i jest o wiele bardziej higieniczne, szczególnie jeżeli wykonywane jest po umyciu włosów szamponem.
2. Drugą z metod jest strzyżenie na sucho po wykonaniu fryzury podstawowej. Używamy tej metody po zastosowaniu technik strzyżenia podkreślających ruch i teksturę włosów np. efilacji czy degażowania. Pozwala na łączenie długości pasm włosów znajdujących się w różnych warstwach, usunięcie nadmiaru włosów

i korygowanie niepożądanych elementów we fryzurze, co w efekcie prowadzi do wypracowania brzegu fryzury.

3. Strzyżenie na zimno. Fryzury za pomocą tej metody wykonuje się w temperaturze otoczenia za pomocą wszystkich narzędzi do strzyżenia.

4. Ostatnia metoda to tzw. na gorąco, gdzie wymagany jest specjalny sprzęt, taki jak nożyczki i brzytwy, które podczas cięcia zatapiają końcówki strzyżonych włosów.

Do sposobów strzyżenia włosów zaliczamy dwa sposoby cięcia, wpływających na objętość fryzury.

- Strzyżenie „na tępo” – wykonuje się nożyczkami lub maszynką. Włosy obcięte „na tępo” mają tendencję do podtrzymywania a nawet odpychania sąsiadujących ze sobą końcówek włosów. Efekt ten wykorzystuje się, chcąc uzyskać wrażenie zwiększenia objętości i uczesania włosów, dlatego jest to sposób cięcia najbardziej odpowiedni w strzyżeniu włosów delikatnych i niezbyt gęstych, bądź we fragmentach fryzury, które wymagają powiększonej objętości.

Strzyżenie „na tępo”

- Strzyżenia „na pióro” – wykonuje się wszystkimi dostępnymi narzędziami. Włosy strzyżone „na pióro” zlepiają się końcówkami i redukują ciężar formy. W zależności od sposobu cięcia, narzędzia dodają włosom ruchu, wpływając na lekkość fryzury.

Strzyżenie „na pióro”

V. Współczesne narzędzia fryzjerskie.

Wykonanie jakiejkolwiek czynności fryzjerskiej związane jest z użyciem odpowiednich narzędzi. Na przestrzeni ostatnich kilku lat szybki rozwój rynku fryzjerskiego, pociągnął za sobą wzrost zainteresowania wysokiej jakości profesjonalnymi wynalazkami fryzjerskimi przyczyniającymi się do zmiany kształtu i wyglądu włosów.

Grzebień

Nie ma zabiegu fryzjerskiego, który mógłby być wykonany bez udziału grzebienia, dlatego grzebień zaliczany jest do podstawowych narzędzi fryzjera. Pierwsze grzebienie kształtem przypominały ludzką rękę. Wykonane były z drewna, rogu, szylkretu, kości słoniowej i aluminium. Obecnie grzebienie wykonane są różnych odmian tworzyw sztucznych, kauczuku, silikonu i włókna węglowego. Mają różną wielkość, jakość i kształt. W zależności od przeznaczenia można je podzielić na grzebienie osobiste

i fryzjerskie. Profesjonalne grzebienie fryzjerskie powinny być dobrej jakości, o gładkiej polerowanej powierzchni nie kaleczącej włosów. Ważnymi cechami grzebienia są elastyczność (nie powinny być zbyt giętkie), wytrzymałość na złamanie i podwyższoną temperaturę.

Fryzjer podczas pracy ma do czynienia z różną gęstością i fakturą włosów. Wykonuje fryzury różniące się objętością i teksturą. W tym celu powinien być wyposażony w różnorodne grzebienie fryzjerskie mające kształt określający ich zastosowanie:

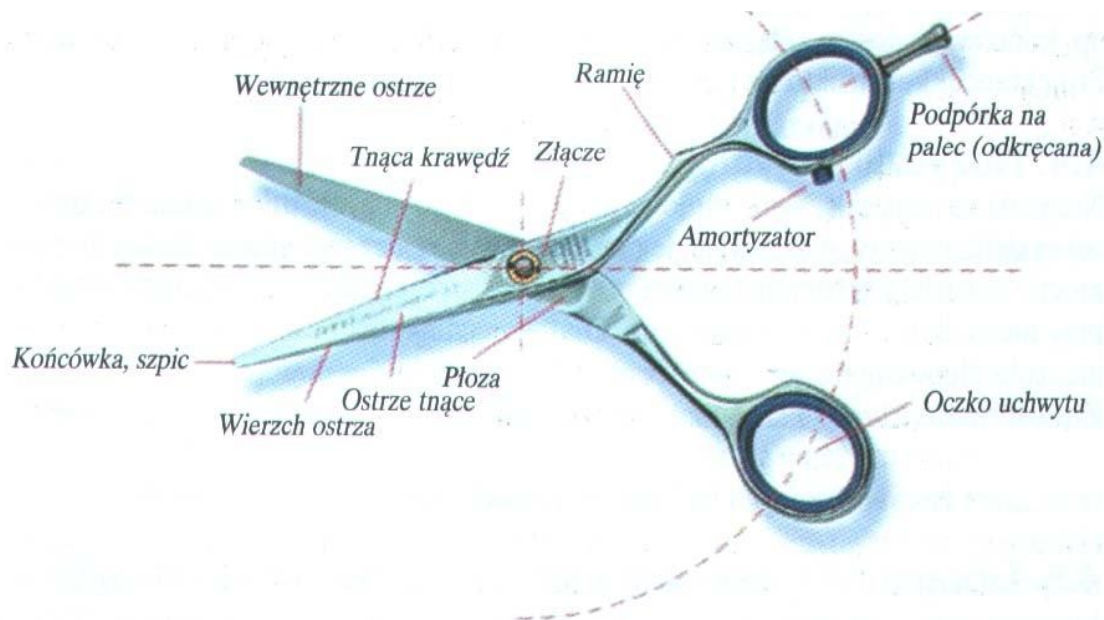
- szerokie – do rozczesywania włosów mokrych i kręconych;
- wąskie – rozczesywanie włosów, cieniowanie nożyczkami i maszynką, do tapirowania;
- szpikulce – do dzielenia włosów na separacje podczas strzyżenia, trwałej ondulacji, a także koloryzacji włosów;
- grzebienie – szczotki – niezbędne do wyczesywania pasm włosów przy upięciach, kokach;
- wygięty grzebień – służy do wyczesywania fal;

Nożyczki

Do produkcji nożyczek wykorzystuje się najnowocześniejsze osiągnięcia inżynierii materiałowej. Nożyczki ogólnodostępne wykonane są ze stali nierdzewnej hartowanej o strukturze bezwładnej, nieukierunkowanej, co powoduje szybkie ich zużycie podczas pracy, natomiast profesjonalne nożyczki do strzyżenia wykonane są z polerowanej wysokogatunkowej stali szlachetnej najczęściej chromowej, łóżyskowej lub kobaltowej o najwyższej twardości bez dodatku niklu, który zawiera stal narzędziowa gorszej jakości, ponieważ niklowana powierzchnia nożyczek podczas dezynfekcji ulega zniszczeniu, a w połączeniu z potem zebrany na dłoniach fryzjera może sprzyjać alergii. Wysokiej jakości nożyczki powlekane są m.in. stalą chirurgiczną, lub materiałami ceramicznymi, które całkowicie eliminują reakcje alergiczne. Dzięki procesom innowacyjnym nożyczki występują w różnych rozmiarach, co umożliwia swobodne dopasowanie do wielkości dłoni dając pełną swobodę strzyżenia.

Jeżeli chodzi o budowę nożyczek to zazwyczaj mamy na myśli współczesną konstrukcję, znajdującą zastosowanie w życiu codziennym, którą wprowadzili Rzymianie w 100 r. n.e. Polega ona na tym, że dwa ostrza połączone są ze sobą na wspólnej osi z uchwytami na palce po przeciwnej stronie, przy czym ostrza mogą mijać się wzajemnie, stykając się ze sobą

płaskimi powierzchniami. Opisana wyżej konstrukcja nożyczek znajdowała również zastosowanie w stryżeniu włosów, natomiast w dzisiejszych czasach postępu technologicznego i wiedzy budowa nożyczek fryzjerskich wygląda następująco:

Ostrza mają różne walory użytkowe m.in.:

- miękki szlif (nożyczki równomiernie obcinają włosy bez najmniejszego oporu, niezależnie od kąta rozwarcia, co jest optymalne dla wszystkich technik cieniowania),
- mikroząbkowanie na ostrzu – zapobiega miażdżeniu włosów podczas stryżenia
- i utrzymuje włosy z pasma w jednej pozycji w momencie stryżenia,
- ząbkowanie – silnie przerzedza włosy,
- system autooczyszczania – podczas stryżenia resztki włosów spadają przez szczelinki.

Ramię – proporcjonalnie ergonomiczne przystosowane do wielkości i kształtu nożyczek. Uchwyty pierścieniowe decydują o dobrym utrzymaniu podczas stryżenia. Spełniają wiele funkcji:

- bez ostrogi lub z ostrogą, stale umocowaną lub odkręcana – podtrzymanie palca,
- wymienne oczka wewnętrzne – dopasowanie oczka do grubości palca, przeciwalergiczne,
- ergonomiczne – dopasowują ułożenie nożyczek do palców (szerokie płaszczyzny kontaktu z palcami, zapobiegają powstawaniu odcisków, ograniczają przeciążenie nadgarstka)

- z obrotowym oczkiem posiadającym niezależne osie obrotu – umożliwiają wykonanie strzyżenia w każdej pozycji nożyczek.

Nakrętka – śruba łącząca może być:

- zwykła do regulacji,
- z systemem do regulacji docisku – w ten sposób eliminuje luzy i pozwala indywidualnie nastawić docisk,
- tytanowo – złotowa.

Oprócz zwykłych nożyczek do strzyżenia stosuje się bardzo już znane w dzisiejszych czasach degażówki. Dawniej nazywano tak nożyczki obustronnie ząbkowane, a siekaczami nożyczki jednostronne. Obecnie obydwa rodzaje nazywa się degażówkami.

Degażówki od nożyczek tradycyjnych różnią się jedynie ostrzem i szlifem. Ostrza mają różne rozstawy ząbków i dodatkowe mikroząbkowanie. Rozstawy ząbków dają różne efekty w strzyżeniu. Im gęściej rozmieszczone, tym dokładniejszy efekt przeredzania. Przy rzadko rozmieszczonych, ale dużych zębach, efekt staje się bardzo wyraźny.

Degażówki jednostronnie ząbkowane (siekacze):

- korygowanie niedokładności po strzyżeniu nożyczkami zwykłymi, np. techniką strzyżenia nad grzebieniem. Nożyczki trzyma się równoległe do grzebienia, tak aby nieuzębione ostrze znalazło się pod spodem pasma, a uzębioną częścią wykonujemy ruchy siekające, ucinając końcówki włosów. Dlatego przy posługiwaniu się tymi nożyczkami nie należy wcinać się zbyt głęboko w pasma włosów, aby uniknąć przeredzenia i zróżnicowania długości w miejscu cięcia.

Degażówki obustronnie ząbkowane:

- zmniejszanie objętości włosów bardzo gęstych i grubych na długości wydzielonego pasma od nasady po końce (nie należy powtarzać cięć w tym samym miejscu, ilość wyciętych włosów zależy będzie od gęstości i rozmieszczenia ząbków w ostrzach),
- skalowanie - czyli efilacja metodą dredową. Polega na nacinaniu skręconego pasma włosów, degażówkami w kierunku od nasady do końca.

Wśród degażówek jednostronnych oprócz wyżej opisanych z równomiernym rozmieszczeniem zębów możemy wyróżnić o nierównomiernie rozmieszczonych ząbkach z dużymi odstępami tzw. nożyczki punktujące:

- wycinanie fragmentów włosów w paśmie,
- cieniowanie,
- strzyżenie punktowe,

- efilacja ciężkich form z włosów grubych i gęstych - nadanie lekkości, strzępienie końcówek.

Niesamowitym wynalazkiem w dziedzinie nożyczek są **nożyczki z wygiętymi ostrzami**. Mają one taką samą budowę jak nożyczki zwykle, a różnica polega na tym, że końce części tnącej są delikatnie wygięte. Wygięcie ostrza sprawia, że bez względu na to, czy nożyczki są delikatnie czy mocno otwarte, kąt rozwarcia jest zawsze taki sam i łatwość cięcia ślizgiem uzyskuje się nawet przy niewielkim rozwarciu nożyczek. Dzięki temu ucinają taką samą ilość włosów i tną włosy równomiernie, całą długością ostrzy od rozwarcia po czubek. Zastosowanie głównie do strzyżenia ślizgiem, a także przy zaawansowanych technikach strzyżenia zwiększających objętość włosów.

Innowacyjnym rozwiązaniem strzyżenia włosów, z jednoczesną ich kuracją, stały się gorące nożyczki, czyli system termicznego strzyżenia (thermo cut system). Pozwalają na wykonanie strzyżeń różnymi technikami, jak przy tradycyjnych nożyczkach, łącznie ze ślizgiem. Ich uniwersalna konstrukcja pozwala na zastosowanie temperatury, zależnie od włosów. Specjalne czujniki gwarantują, stałość temperatury, stanowiąc zabezpieczenie przed przegrzaniem narzędzi. System thermo cut obejmuje:

- nożyczki pokryte tytanem,
- brzytwa z degażującą nasadką,
- degażówki pokryte tytanem,

Nożyczki nawet najlepszej jakości gwarantują precyzję cięcia, lecz nie zapewniają w pełni stabilizacji wnętrza włosów (wilgotności).

Powierzchnia przekroju poprzecznego włosa pozostająca po cięciu na zimno jest powierzchnią nieosłoniętą. Warunki zewnętrzne takie jak ocieranie się włosów o siebie, o ubranie, promieniowanie UV oraz codzienna pielęgnacja mogą uszkodzić włosy. Na skutek nie uszczelniania obciętych końcówek następuje utrata wilgotności oraz po pewnym czasie rozdwojenie włosów. Strzyżenie włosów z wykorzystaniem wysokiej temperatury uszczelnia i poprawia kondycję włosów. Stylizacja włosów przeprowadzona za pomocą rozgrzanych ostrzy pozwala na lepsze ułożenie włosów i zachowanie naturalnego stanu włosa. Spoiwo nie wycieka z włosa, ponieważ końcówki zostały zasklepione. Zamknięte w ten sposób włosy nie tracą naturalnej wilgotności, substancji tłuszczowych i są chronione przed dalszymi uszkodzeniami.

Kreatywne cięcie z jednoczesnym uszczelnianiem przez stopienie substancji rogowej włosa w celu jego uszczelnienia stanowi rozwiązanie dla wielu klientów z problemami włosów.

Brzytwa, narzędzia brzytwopodobne i nóż chiński

Brzytwa to najdłużej znane narzędzie do strzyżenia. Wcześniej głównie wykorzystywane do goleni zarostu twarzy i konturów porostu przy strzyżeniu. Po raz pierwszy do strzyżenia włosów wykorzystał je angielski fryzjer George Hardy w 1954r. Klasyczna wersja brzytwy odchodzi powoli w zapomnienie. Drogi proces wytwarzania, konserwacja, skomplikowane ostrzenie, a także ze względów higienicznych producenci zmienili nieco konstrukcję tego narzędzia, proponując fryzjerom narzędzie brzytwopodobne, nóż chiński i pazury fryzjerskie.

Zastosowanie narzędzi brzytwopodobnych:

- wygładzanie konturów porostu,
- strzyżenie techniką cieniowania warstwowego,
- korygowanie zewnętrznych konturów formy,
- zmniejszanie objętości fryzury,
- efilowanie różnymi sposobami,

Brzytwy współczesne przeznaczone do strzyżenia mają specjalne ząbkowane nasadki, co zwiększa bezpieczeństwo fryzjerów i włosów. Ze względów higienicznych narzędzie to stosuje się rzadko, ponadto wymaga ogromnej precyzji, umiejętności, profesjonalizmu oraz właściwego uchwytu.

Nóż chiński przypomina brzytwę, ale ma nieco mniejsze ostrze i nieruchome ramię.

Podobnie jak brzytwa ma wiele zastosowań:

- różne techniki cięcia „na pióro”,
- strzyżenie warstwowe,
- cieniowanie i efilacja,

Nóż chiński

Pazury fryzjerskie są zupełnie nowym i nietypowym brzytwopodobnym narzędziem tnącym. Wyglądem przypominają pazury drapieżnego zwierzęcia, ale efekty strzyżenia są bardzo delikatne. Pazury usuwają jedynie nieznaczną ilość włosów z powierzchni. Dają łatwość wyboru kierunku strzyżenia, który uzależniony jest od ustawienia dłoni fryzjera. Nie można wykonać nimi zbyt głębokich cięć. Używane są do tworzenia efektów końcowych w strzyżeniu.

Pazury fryzjerskie

Maszynka do strzyżenia

W 1880 r. po raz pierwszy zastosowaną maszynkę do strzyżenia, a około 1920 r. pojawiła się maszynka elektryczna. Posługiwanie się maszynką elektryczną podczas strzyżenia stanowi duże ułatwienie w pracy fryzjera. Nowoczesne maszynki mają różne wielkości, ergonomiczne kształty, wysoką sprawność pracy i wygodne rozwiązania zasilania. Profesjonalne maszynki mogą być akumulatorowe i akumulatorowo – przewodowe. Głowice z nożami są zamontowane na stałe lub z możliwością wymiany. Większość maszynek posiada zakres cięcia od 0,1 do 3 mm z możliwością regulacji przez dodatkowe nasadki. Dolna płytką noży (występująca samodzielnie lub z nasadkami) spełnia rolę grzebienia, a górna nożyczek. Najnowszym osiągnięciem w profesjonalnej aparaturze fryzjerskiej okazała się akumulatorowa mini maszynka do strzyżenia włosów. Jej wielkość zbliżona jest do telefonu komórkowego – 146 g. Ma nowoczesny silnik o dwóch prędkościach pracy, dzięki temu ostrze maszynki gwarantuje precyzyjne strzyżenie. Może być używana jako urządzenie przewodowe i bezprzewodowe z możliwością wysokości cięcia od 3-6 mm oraz 9-12mm.

Zakończenie

Jak wszyscy wiemy włosy rosną, co wiąże się z koniecznością ciągłego ich strzyżenia. Na przestrzeni wieków zabieg ten ulegał ciągłym zmianom i to zarówno w sposobach jak i narzędziach przy tym wykorzystywanych.

Niezaprzeczalnym motywem rozwoju techniki fryzjerskiej jest odwieczne dążenie człowieka do bycia pięknym. To zmiany w modzie, ludzka pomysłowość i dyktatura kreatorów mody powodowały ciągły rozwój technologii fryzjerskiej.

Oczywiście ludzie mają też to do siebie, że lubią sobie ułatwiać życie, a więc w związku z tym klienci chcieli być obsłużeni szybko i profesjonalnie, a fryzjerzy chcieli jak najlepiej gospodarować czasem swojej pracy i jego wydajnością, co kontynuowało dynamiczny rozwój tej dziedziny estetyki.

Strzyżenie włosów jest nieodłącznym atrybutem pracy fryzjera, a więc im technika jego strzyżenia jest doskonalsza tym czas potrzebny do stworzenia artystycznego wizerunku jest krótszy, a efekt często powalający.

Dzięki nowinkom technicznym, nowym wynalazkom i tworzywom fryzjer może teraz znacznie więcej. Nie boje się stwierdzić, że dobrego fryzjera ogranicza już tylko jego wyobraźnia.

Miejmy nadzieje, że nie wszystko zostało jeszcze odkryte i dalszy rozwój fryzjerstwa przed nami. Chciałabym, aby było to też moim udziałem, bo najlepszą drogą rozwoju człowieka jest rozwój jego pasji. Wierzę, że fryzjerstwo dalej będzie moim sposobem na życie i inspiracją, dzięki której mogę zmienić wygląd człowieka używając przy tym dłoni i nożyczek.

Bibliografia

1. Praca zbiorowa pod redakcją Zuzanny Sumirskiej, Nowoczesne Fryzjerstwo – chemia, technologie, techniki, P.P.H.U „Suzi”, Warszawa 2005r.
2. Praca zbiorowa pod redakcją Zuzanny Sumirskiej, Stylizacja – kolor, forma, szyling, P.P.H.U „Suzi”, Warszawa 2004r.
3. Zbigniew Marek, Fryzjerstwo, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1999r.
4. Irena Rudkowska, Kosmetyka wczoraj i dziś, Wydawnictwo Spółdzielcze, Warszawa 1989r.
5. Helena Przyjemaska, Materiałoznawstwo, Państwowe Wydawnictwa Szkolnictwa Zawodowego, Warszawa 1969r.

Strony internetowe.

www.fryzjerpolski.pl

www.jeanlouisdavid.com